

MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas	Kodas
Rytų filosofija ir etika Eastern Philosophy and Ethics	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. Habil. Dr (HP) Audrius Beinorius Kiti: Dr. Vladimir Korobov	Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetas, Azijos ir transkultūrinių studijų institutas Universiteto g. 5, LT-01513 Vilnius

Studijų pakopa	Modulio lygmuo	Modulio tipas
Pirmoji		Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalbos
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Rudens arba pavasario semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Modulio apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Modulio tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Siekiami supažindinti studentus su pagrindinėmis Azijos intelektualinėmis tradicijomis, jų istorinės raidos etapais ir sąsajomis su šiuolaikinio pasaulio problemomis. Tai bus daroma tiek supažindinant studentus su pagrindiniais Rytų intelektualinių tradicijų pamatiniais tekstais, tiek pagrečiui ugdant reflektivaus ir universalaus mąstymo įgūdžius. Siekiama ugdyti savarankiškumą bei analitinį mąstymą, nagrinėjant Azijos intelektualinių tradicijų bruožus; ugdyti tarpkultūrinį tolerantiškumą, palyginant kinų, indų, japonų, tibetiečių ir arabų filosofinių, religinių ir etinių kultūrų savitumus. Siekiama padėti adekvačiai suprasti pagrindines tų regionų mąstymo kategorijas, etines ir vertybines nuostatas, pasaulėžiūrinius idealus; atsakingai vertinti šiuolaikinę Rytų filosofinių idėjų skaidą Vakaruose ir Lietuvoje; etiškai jautriai ir humanistiškai žvelgti į tarpkultūrinį dialogą ir jį skatinti.</p>		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės identifikuoti Rytų filosofijos istorines ir kultūrinis aplinkybes bei atpažinti skirtingų kultūrinių kontekstų ypatumus, prisiimant gilesnę atsakomybę už nacionalinę kultūrą.	Probleminis dėstymas, grupinė diskusija, literatūros skaitymas, terminų interpretacija.	Temos ar problemos svarstymas, kokybiškas dalyvavimas diskusijoje.
Gebės kritiškai vertinti Azijos regionų (Indijos, Kinijos, Japonijos, tibetiečių ir arabų-musulmonų) filosofines ir etines tradicijas, istorinės jų genezės bei sklaidos ypatumus.	Probleminis dėstymas, grupinė diskusija, informacijos paieška, literatūros skaitymas.	Gebėjimas naudoti ir taikyti specialią Rytų filosofijos studijų terminiją diskusijos metu.
Supras ir vertins specifinius įvairių Azijos regionų mąstymo bruožus, siejamus su žmogiškais lūkesčiais, pasaulėvaizdžiu, moralinėmis bei etinėmis vertybėmis. Gebės argumentuoti pagrįsti savo poziciją, gebės taikyti įgytas žinias diskusijoje, aktyvioje viešojo gyvenimo erdvėje.	Teksto analizė seminare, aktyvaus mokymosi metodai (dialogai su konkrečiais studentais, grupinė diskusija).	Trumpas (iki 10 min) pranešimas.
Gebės atpažinti pagrindines mąstymo mokyklas, svarbiausias personalijas bei skirtingų intelektualinių tradicijų tekstus; gebės atskirti įvairių tradicijų tekstus.	Pranešimo arba teksto pristatymo parengimas.	Pranešimas, egzaminas
Gebės apibrėžti ir atskirti specifinę pamatinę Rytų filosofijų terminiją, mokėti ją identifikuoti regioniška.	Probleminis dėstymas, dialogas, konsultacijos	Pranešimas, dalyvavimas diskusijoje.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Testai	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. <i>Įvadas</i> . Rytų filosofijos specifika ir aktualumas. Religijos ir filosofijos santykis Rytuose. Visuotinės filosofijos istorijos rekonstrukcijos metodologinės problemos.	2						2	4	Beinorius 2012, pp. 48-64 Burns, pp. 8 - 31
2. <i>Indijos filosofija</i> . Saviti indų mąstymo bruožai. Etiniai, kosmologiniai ir psichologiniai ankstyvosios indų filosofijos aspektai. „Upanišados“	2		2				4	6	Upanišados pp. 120 - 143 Burns, pp. 24 - 54
3. Samkhjos mokyklos kosmologija ir sąmonės samprata jogos psichologijoje. Aštuonios jogos kelio pakopos.	2						2	4	Beinorius 2000, pp. 56-67
4. Etiniai hinduizmo principai. Pamatinės koncepcijos: <i>karma</i> , <i>dharma</i> ir <i>samsara</i> . „Bhagavad Gita“.	2						2	4	Bukontas, pp. 61 - 85
5. Loginis indų reliatyvizmas: džainizmo kosmologija, logika, etika	2						2	4	Kuzmickas 2002, pp. 124- 140
6. Pamatiniai ankstyvojo (theravados) budizmo principai: keturios tauriosios tiesos ir aštuonialinkis išsivadavimo iš kančių kelias. Budistinė individo, sąmonės, sielos ir <i>nirvanos</i> sampratos.	2						2	4	Dhamapada pp. 54 - 70 Beinorius 2011, 16 - 28
7. Socialiniai budizmo aspektai: mahajanos budizmas. <i>Tuštumos</i> samprata ir moralinis bodhisatvos idealas.	2						2	4	Kuzmickas 2002, pp. 120-144
8. <i>Arabų musulmonų filosofija</i> . Arabų-musulmonų filosofijos specifika. Koranas ir religiniai islamo principai.	2		2				4	6	Koranas, pp. 35- 57 Schimel, pp. 5 - 32
9. Patyrimas ir etika: sufizmo filosofijos principai. Teorinės rytietiškojo peripatetizmo (<i>falsafa</i>) nuostatos. Antikos įtaka arabų filosofijai.	2		2				4	6	Uždavinys, pp. 8-37
10. Teisinis islamo reglamentas. Šarijatas. Socialiniai islamo aspektai.	2		2				4	6	Schimel, pp. 59-73
11. <i>Japonijos filosofija</i> . <i>Kami</i> kultas šintoizme. Japonų budizmo savitumai. Pagrindinės budistinės mokyklos ir dzeno paradoksai.	2						2	4	Kuzmickas 2003, pp. 74-97
12. <i>Kinijos filosofija</i> . Kinų filosofijos bruožai. Ying-Yang teorija ir Permainų knygos idėjos. Konfucijus ir klasikinis konfucinizmo etika.	2		2				4	6	Konfucijus, 32-48 Burns, 112-128
13. Budizmo santykis su konfucionizmu ir daoizmu Kinijoje. Pagrindinės filosofinės kinų budizmo mokyklos. Čan budizmas.	2						2	4	Kuzmickas 2002, pp. 150-172
14. Laozi ir filosofiniai daoizmo principai. <i>Wu-vei</i> principas ir daosinė alchemija.	2		2				4	6	Kuzmickas 2003, pp. 113-192 Laozi, pp. 50-75
15. <i>Tibeto filosofija</i> . Šamanistinė Bono tradicija ir Tibeto tantrinio budizmo specifika. Mirties samprata budizme.	2		2				4	4	Kugevičius, pp. 35-51
16. <i>Modernioji Azijos filosofija</i> . Vakarų įdėjų asimiliacija ir tradicijų permąstymas. Tarpkultūrinis dialogas ir vertybinis	2						2	4	Beinorius 2012, pp. 224 -247

konfiksiškumas.										
17. Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas		2					2	6		Studijuotos medžiagos pakartojimas ir apibendrinimas pasireniant egzaminui
Iš viso	32	2	14				48	82		

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu.	30	Semestro metu	Vertinami šie aspektai: - aktyviai dalyvauja diskusijoje, atsako į klausimus (10%), - formuluoja problemas ir klausimus, kritiškai vertina nagrinėjamo autoriaus poziciją (10%), - kritiškai vertina savo ir kitų pasisakymus, kūrybiškai randa konstruktyvius sprendimus iškeltais klausimais (10%).
Pranešimas seminaro metu	20	Semestro metu	Vertinami šie pranešimo aspektai: - problemos formulavimas (5%), - nagrinėjamos tradicijos rekonstrukcija (5%), - pranešimo struktūra, analitiškumas (5%), - gebėjimas naudotis šaltiniais ir antrine literatūra (5%).
Egzaminas raštu	50	Sesijos metu	Vertinami šie darbo aspektai: - išmano Rytų tradicijų prigimtį ir paskirtį, supranta Azijos vaidmenį europinėje kultūroje ir šiuolaikiniame pasaulyje (10%), - išmano pamatines Rytų filosofijos ir etikos problemas, kryptis ir koncepcijas (20%), - gali kritiškai vertinti filosofijos pateiktus atsakymų į iškeltas problemas (10%), - atpažįsta tradicijų prielaidas ir priklausomybę regioniniam kontekstui (10%).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Beinorius, Audrius (vertėjas)	2000	Patandžalio „Joga sūtra“	Nr.4.	„Liaudies Kultūra“
Beinorius, Audrius (Vertimas iš sanskrito, įvadinis straipsnis ir paaiškinimai)	2007	Upanišados		Vilnius: Vaga
Beinorius, Audrius (Vertimas iš pali, įvadinis straipsnis ir paaiškinimai)	2007	Dhammapada: Mokymo pėdos		Vilnius: Vaga
Beinorius, Audrius	2011	Budizmo kultūros raida: Indijos budizmas	I dalis	Vilnius: VU leidykla. http://www.oc.vu.lt/destytojai/beinorius.html
Beinorius, Audrius	2012	Indija ir Vakarai: kultūrų sąveikos pjūviai		Vilnius: VU leidykla
Bukontas, Alfonsas (vertėjas)	1999	Bhagavadgita		Vilnius: Vaga
Burns, Kevin	2009	Rytų filosofija		Vilnius: Margi raštai
Geda, Sigitas (vertėjas)	2008	Koranas: literatūrinių prasmų vertimas		Vilnius: Kronta

Konfucijus	1994	Apmąstymai ir pašnekesiai		Vilnius: Pradai
Kugevičius, Alius (vertimas iš tibetiečių ir paaškinimai)	2014	Tibeto mirusiųjų knyga		Vilnius: Obuolys
Kuzmickas, Bronius (sudarytojas)	2002	<i>Religijų istorijos antologija:</i> Islam, Hinduizmas, Budizmas	2 dalis	Vilnius: Vaga
Kuzmickas, Bronius (sudarytojas)	2003	<i>Religijų istorijos antologija:</i> Konfucianizmas, daoizmas, šintoizmas.	3 dalis	Vilnius: Vaga
Laozi	1993	"Daodedzin" (vertimas iš kinų kalbos ir paaškinimai Dalios Švambarytės)		Vilnius: Vaga
Schimmel, Annemarie	2001	Islamo įvadas		Vilnius: Regnum Fondas
Paipildomų skaitinių sąrašas				
Baranauskaitė-Danielienė, Zita (vertėja)	2010	<i>Rytų išminties enciklopedija:</i> Budizmas, Hinduizmas, Daoizmas, Dzenbudizmas.		Vilnius: Tyto Alba,
Kalupahana, David	1992	A History of Buddhist Philosophy		University of Hawaii Press
Matsunaga, D. and Matsunaga, A.	1974	Foundations of Japanese Buddhism	Vol. I-II	Buddhist Books International
Moeller, Hans-Georg	2004	Daoism explained		Chicago and La Salle, Illinois
Moore, Charles A. (ed.)	1967	The Japanese Mind. Essentials of Japanese Philosophy and Culture		University of Hawaii Press, Honolulu
Poškaitė, Loreta	1999	Žmogiškos ir kosminės plotmės santykis klasikiniame konfucianizme ir daoizme	Nr.4, (6)	Humanistica
Radhakrishnan, S. and Charles Moore (ed.)	1973	A Sourcebook in Indian Philosophy		Princeton University Press
Sharif, M.M.	1966	A History of Muslim Philosophy	Vol.I-II	Wiesbaden
Snellgrove, David	1987	Indo-Tibetan Buddhism	Vol. 1-2	Boston:Shambhala
Uždavinys, Algis	2007	Sufizmas Islamo civilizacijoje		Atviros visuomenės asociacija
Wing-tsit Chan (translation)	1963	A Source Book in Chinese Philosophy		Princeton: Princeton University Press
Yoshinori, T. (ed.)	1995	Buddhist Spirituality: Indian, Southeast Asian, Tibetan, Early Chinese		Delhi, Motilal-Banarsidas Publishing